

• **Handlingsplan og informasjonstiltak**

- Det er laget en handlingsplan for kompetansereformen fra 2000 til 2003.
- Det er laget en informasjons- og kommunikasjonsplan for kompetansereformen.
- Det er laget informasjonsbrosjyrer om retten til videregående opplæring og retten til utdanningspermisjon.
- Informasjon om kompetansereformen finnes på internett-sidene til Kirke- utdannings- og forskningsdepartementet på ODIN (den elektroniske informasjonstjenesten for departementene og regjeringen).
- "Norgesuniversitetet" gir informasjon om etter- og videreutdanningstilbud på universitets- og høyskolenivå.

Mer informasjon?
Grønt telefonnummer: 80 08 48 04

Internett-adresser:
www.kuf.dep.no
www.vox.no
www.norgesuniversitetet.no

Offentlige institusjoner kan bestille flere eksemplarer av denne publikasjonen fra:
Statens forvaltningstjeneste
Informasjonsforvaltning
Postboks 8169 Dep, 0034 Oslo
E-post: publikasjonsbestilling@ft.dep.no
Telefaks 22 24 27 86

Oppgi publikasjonsnummer: F-4122 B

Trykk: Zoom Grafisk AS
11/01 - 2000

Kompetansereformen skal gi voksne mennesker bedre muligheter til å få opplæring og økt kompetanse. Reformen skal bidra til å dekke samfunnets og arbeidslivets behov for kompetanse og er både en utdannings- og arbeidslivsreform.

HVORFOR TRENGER VI KOMPETANSEREFORMEN?

Endringer i samfunnet stiller nye krav til kunnskap og kompetanse. Globaliseringen og den teknologiske utviklingen forandrer verden. Ny kunnskap trengs for å styrke konkurransevnen og for at arbeidslivet lettere kan omstille seg. Økt kompetanse kan gi hver enkelt av oss større valgfrihet og bedre muligheter til å realisere egne ønsker og behov. En godt utdannet befolkning er den viktigste ressursen et samfunn kan ha. Slik kan vi skape nye arbeidsplasser, sikre livskvalitet og hindre nye klasseskiller. Det er spesielt viktig å motivere personer som har lite utdanning fra før og som ikke etterspør opplæring.

HVEM ER KOMPETANSEREFORMEN FOR?

Kompetansereformen retter seg mot alle voksne, både mot dem som er i arbeid og dem som ikke har arbeid. Regjeringen samarbeider med partene i arbeidslivet, utdanningsinstitusjoner og organisasjoner om reformen.

HVA ER OPPNÅDD?

• Voksne har rett til grunnskole

Voksne som trenger grunnskoleopplæring har lovfestet rett til slik opplæring fra august 2002. Opplæringen skal tilpasses den enkeltes behov og livssituasjon – både når og hvor opplæringen skal skje, og hvor fort en vil gå fram.

Kommunene har ansvaret for opplæringen. De kan samarbeide med andre, for eksempel studieforbund eller institusjoner som driver med fjernundervisning.

37 kommuner er med på et prosjekt for å kartlegge behov og utvikle nye undervisningsmodeller. Det er Statens utdanningskontor i Møre og Romsdal som administrerer prosjektet.

• Voksne har rett til videregående opplæring

Fra august 2000 er det innført lovfestet rett til videregående opplæring for voksne. Retten gjelder for dem som er født før 1978 og som ikke har fullført videregående opplæring. Opplæringen skal bygge på realkompetanse og tilpasses den enkeltes behov og livssituasjon – både når og hvor opplæringen skal skje og hvor fort en vil gå fram.

Fylkeskommunene har ansvaret for opplæringen. De kan samarbeide med andre, for eksempel studieforbund eller institusjoner som driver med fjernundervisning.

Det er prosjekter i gang for å utvikle nye og fleksible undervisningsmodeller.

• Realkompetanse skal dokumenteres og verdsettes

Med realkompetanse mener vi alle de kunnskaper, ferdigheter og erfaringer som hver enkelt har skaffet seg gjennom opplæring, lønnet og frivillig arbeid og aktiv deltaking i organisasjoner og samfunnsliv.

Det arbeides med å etablere et nasjonalt system for å kartlegge og verdsette den realkompetansen som voksne har. 4 500 personer har vært med på å prøve ut dokumentasjonsordninger i arbeidslivet. 7 500 personer har fått vurdert realkompetansen sin med tanke på videregående opplæring.

Universitets- og høyskoleloven er endret slik at voksne over 25 år uten formell studiekompetanse kan tas opp til studier på grunnlag av realkompetanse. Det er den enkelte utdanningsinstitusjon som bestemmer om realkompetansen er god nok. Høsten 2001 fikk ca. 2 700 voksne tilbud om studieplass på grunnlag av realkompetanse.

• Arbeidstakere har rett til utdanningspermisjon

Retten til utdanningspermisjon er innført fra 1. januar 2001 og forankret i arbeidsmiljøloven. Arbeidstakere kan få permisjon på hel- eller deltid for å delta i organisert opplæring. For å ha rett til utdanningspermisjon må en ha vært i arbeidslivet i minst tre år og tilsatt hos samme arbeidsgiver de to siste årene.

• Studiefinansieringen er blitt bedre

Statens lånekasse for utdanning gir støtte (lån og stipend) til de fleste utdanningsformål. Reglene er endret for at de skal være bedre tilpasset voksnes behov. Studenter kan ha en inntekt på 5 200 kroner i måneden uten at stipendet fra Lånekassen blir redusert. Fra høsten 2002 er dette beløpet foreslått økt til 100 000 kroner per år. Studiefinansieringen blir da på 80 000 kroner i året. De nye reglene vil også gjelde for voksne som har rett til grunnskoleopplæring og videregående opplæring.

• Utdanning er skattefritt

Etter endringer i skatteloven er det fra 1999 i hovedsak skattefritak for utdanning finansiert av arbeidsgiver.

• Kompetanseutviklingsprogrammet

Virksomheter, bransjeorganisasjoner, tariffparter og andre kan søke om prosjektmidler for å utvikle markedet for etter- og videreutdanning. Staten bevilget 50 millioner kroner til programmet i 2000 og 100 millioner kroner 2001. Mer enn 400 prosjekter har fått støtte. Bevilgningen er foreslått videreført i 2002.

• Endringer i det offentlige utdanningssystemet

Det offentlige utdanningsystemet skal endres for å kunne gi tilbud som tar bedre hensyn til kompetansebehovene i arbeidslivet. Departementet arbeider blant annet med å følge opp Stortingets vedtak om kvalitetsreformen i høyere utdanning.

• VOX

VOX Voksenopplæringsinstituttet ble opprettet 1. januar 2001. VOX skal påskynde og drive forsknings- og utviklingsarbeid, formidle kunnskap, bygge nettverk og være en kunnskapsbase for alle som arbeider med voksenopplæring. VOX administrerer blant annet kompetanseutviklingsprogrammet, realkompetanseprosjektet og prosjektet for utvikling av fleksible undervisningsmodeller i videregående opplæring.